

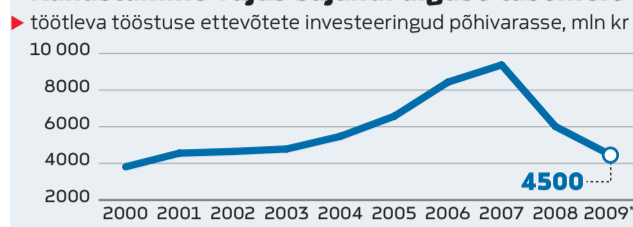
Äp TSITAAT

Narva tehas saab kontserni oluliseks komponentide tootmisüksuseks.

Ivo Volkov, ASi Cargotec Estonia juhatuse esimees

Äp STATISTIKA

Rahastamine vajus sajandi alguse tasemele

Äp NUMBER

10,9

► mld kr sai Eesti läinud aastal EIB-lt laenu, millest 2,3 mld läheb Eesti Energia elektrivõrkudele, 3,2 teedehituse, 1,5 veeprojektidele, 800 mln kr ettevõtete investeeringute toeks.

paiskama 9000 tonni valmistoidukraami.

Foto: Andras Kralla

Äp TOETUS

Teaduse rahastamine edendab ka tööstust

№	Projekt	Summa (mln kr)*
1.	OÜ Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskus	185
2.	OÜ Tarkvara Tehnoloogia Arenduskeskus	184
3.	OÜ ELIKO Tehnoloogia Arenduskeskus	171
4.	AS Reproduktiivmeditsiini ja -bioloogia Tehnoloogia Arenduskeskus	171
5.	MTÜ Toidu- ja Fermentatsioonitehnoloogia Arenduskeskus	169
6.	OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus	165
7.	AS Eesti Nanotehnoloogiate Arenduskeskus	160
8.	OÜ IMECC	127

* neid arenduskeskuste projekte rahastab EAS umbes 75% ulatuses projekti kogumahust

Allikad: EAS, Äripäev

Äp TSITAAT

Ehtasime tootmistehi Narva sellepärast, et mujal küsiti 2006. aastal tootmismaa eest liialt kõrget hinda.

Arne Raam, ASi Makmet Eesti juhataja

Äp NUMBER

13

► miljonit krooni, sealhulgas 4,6 mln krooni toetusraha, pagutab Võrumaal piimatooteid valmistav OÜ Nopri Talumeierei eelmisel aastal tootmise laiendamise hüvanguks. Uut tootmiskompleksi käis mul-lu maikuus avamas president isiklikult.

Suurim investeering läks elektrivõrkudesse

Aastatel 2008–2009 investeeris Eesti Energia 3,5 miljardit krooni.

Mullu mais sai Eesti Energia Euroopa Investeeringupangalt (EIB) 2,3 miljardit krooni laenu 15 aastaks. Sellega finantseeritakse kokku 4,6 miljardi krooni suurust elektrivõrkude moderniseerimise pro-

jekti kolme aasta vältel. Eesti Energia juht Sandor Liive kinnitas, et suurem osa energiaetevõtte võrguinvesteeringutest kulub lõpuks nii või teisiti Eesti majanduse turgutamiseks, sest vaid kümnekond protsenti tööde kogumahust teostavad Eesti Energia tütar-ettevõtted, ülejäänud tööd ja teenused ostetakse sisse.

Rahasüst tuulikutele

Investeeringute vahendamise tegev AS Freenergy sai läinud aasta juunis Euroopa Rekonstruktsiooni ja Arengupangalt (EBRD) 295 miljonit krooni.

Freenergy on Eestis osalus seitsmes alternatiivenergeetika tootmisega seotud ettevõttes, neist kolmes – Kunda tuu-

leparki arendav OÜ Oceanside, OÜ Rõheline Ring Tuulepargid (Virtsu ja Esivere) ja OÜ Tooma Tuulepark – on tegu enamusosalusega. Freenergy investoriid peavad tuuleenergiaäri pikaajaliseks projektiks ega looda sellelt suuremat teenida enne kümnet aastat. Energiaäri teemi ühendatud tuulikud töötavad küllaltki efektiivselt.

Äp KUUPÄEV

2013.

► aastast alates peaks kogu elekter müüdma Eestis vabaturu hinnaga.

Äp NUMBER

35%

► Eestis müüdvast elektrit kasutavad suurtarbijad, kes turu avanedes peavad seda ostma NordPooli elektribörsilt. Ülejäänud elekter müüakse endiselt fikseeritud hinnaga.

Äp PANE TÄHELE

Täpne arvestus hoiab elektrikulud ohjes

► Et sõlmida elektrit tootva firmaga optimaalne ostuleping, on vaja tunda detailideni firma elektritarbimist.

► Parimat hinda on võimalik saada täpselt tellitud kogusele.

► Nii üle- kui ka alatarbimine suurendab keskmist tarbitud energia hinda.

► Arvestama peab ka sesoonsid elektrihinna muutusi.

► Elektritarbimist tuleb mõõta tootmise igas suuremas sõlm-punktis.

► Tarbimist saab optimeerida energia arvestussüsteemi abil.

Allikas: Aivar Möll, AS Ektaco

Energia Elektriturg avaneb 1. aprillil Parima elektrihinna saab täpsele kogusele

Elektribörsi rakendamine aitab pikas perspektiivis tootjaid ja tarbijaid paremini kokku viia kui puised sundregulatsioonid.

Selguse mõttes peab mainima, et jutt on ainult elektri hinnast, millele lisanduvad võrgutasud. Viimased jäävad endiselt fikseeritud ja vastavad kohaliku võrguettevõtte (Jaotusvõrk, Fortum Elekter jt) hinnakirjale. Võrguettevõtte on loomulik monopol, mida tarbija valida ei saa.

Elektrienergia hinda hakkab kujundama elektribörs NordPool, mis koosneb hinnapiirkondadest Soomes, Rootsis, Taanis, Norras ja Saksamaal.

NordPool käivitab Eestis eraldi hinnapiirkonna Estlink, mis on ühendatud NordPooli Helsingi hinnapiirkonnaga Estlinki kaabli abil. Sellest tulenevalt hakkab elektrienergia hind sõltuma Soome ja teiste Põhjamaade hinnatasemest, hinda mõjutavad suuresti ka Venemaa ja Balti riikide tootjad, kellel avaneb võimalus elektrit börsi vahendusel müüa.

Hinnad hakkavad kõikumama

On raske ennustada, mis suunas mõjutab elektri keskmist hinda turu avanemine. Praegused hinnad Eestis ja Eestiga piirnevates piirkondades üldjuhul väga ei erine. Kuid üks on kindel – nagu teisi börsi, iseloomustavad ka elektribörsi suured hinna kõikumised, mis toimuvad äkki ja võivad olla hirmutavalt suured. Normaalsest külmem ilm, suure jõujaama remont

või avariid – kõik need tegurid võivad normaalselt igapäevast hinda muuta kordades.

Üldjuhul ei hakka väiksemad ettevõtted elektribörsil otse kauplema. Nad saavad sõlmida elektrit tootvate firmadega elektrikaubanduse vabaturu ostulepingu. Enamik ettevõtteid eelistab fikseeritud hindadega lepinguid. Samas ei saa fikseeritud hinnaga leping olla üldjuhul börsi keskmisest hinnatasemest odavam, sest keegi peab kinni maksma ka börsiriski.

Arvestada tuleb detailselt

Eesti Energia on alustanud müügitööd, et sõlmida lepingud võimalikult suure osaga potentsiaalsetest vabaturu klientidest. Võimalik, et paljudel juhtudel ongi Eesti Energia pakutav leping Eesti ettevõtetele parim, kuid pole sugugi üleliigne tutvuda ka teiste firmade hindade ja tingimustega.

Vajalik samm ettevõtte elektritarbimise optimeerimiseks on elektri mõõtmine, tarbimisandmete kogumine ja analüüs. Enamikul juhtudel pole piisav, et võrguettevõtte mõõda elektrit liitumispunktis, tarvis on mõõta kõigis olulistest tootmisetappides. Suuremad seadmed tuleks varustada eraldi arvestitega ja kõik arvestid tuleks liita ühtsesse elektrienergia arvestussüsteemi. See süsteem peaks omama tunniandmete kogumise võimalust, kuna tunniandmetega opereerib ka elektribörs.

Aivar Möll, ASi Ektaco kauglugemise projektijuht